

Проте використання позитивного зарубіжного досвіду стане корисним в організації професійної підготовки кадрів новоствореної поліції України.

Література:

1. Черненилов В. И. Опыт формирования полицейской науки за рубежом // Система милицейской науки: проблемы интеграции и дифференциации. М., 2000. – с. 15-18.
2. Зарубежный опыт организации подготовки полицейских кадров и работы полиции: Сборник статей / Под общ. ред. В. П. Сальникова. – СПб.: Санкт-Петербургский университет МВД России, 1999. – 128 с.
3. Доом П. Подготовка и повышение квалификации сотрудников полиции // Переводы материалов о практике деятельности правоохранительных органов зарубежных стран. – М.: ГИЦ МВД России, 2000. – № 11. – с. 35-38.

Байрачна
Валентина Валеріївна,
фахівець другої категорії факультету № 2
Навчально-наукового інституту
післядипломної освіти та заочного навчання,
здобувач кафедри філософії та політології
Дніпропетровського державного університету
внутрішніх справ

ЗАКОННІСТЬ ТА ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

Важливою складовою змін у правоохоронній системі України стало реформування міліції в поліцію, що розпочалося з прийняття Закону України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII [3], який визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції в Україні, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції.

Заснування Національної поліції в Україні є важливим кроком у реформуванні системи правоохоронних органів України як країни, яка у найближчій історичній перспективі планує увійти до складу Європейського Союзу та через це здійснює дії щодо удосконалення організації діяльності державних інституцій, зокрема створення поліції європейського зразка.

Незважаючи на те, що Національна поліція на даний момент часу знаходиться в стані інституційного оформлення, є підстави стверджувати, що законодавством закладено важливі підвалини ефективного функціонування поліції з метою забезпечення законності і правопорядку, захисту прав та свобод громадян України [4, с. 37].

Поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування та у процесі своєї діяльності спирається на відповідні принципи, які закріплені, зокрема у розділі II Закону України «Про Національну поліцію».

Принципи діяльності поліції можна визначити як основні загальні норми, що відображають сутність цієї діяльності. Принципи діяльності поліції об'єктивно існують і мають відповідати, зокрема наступним критеріям [2, с. 65]:

– положення, що становить принцип, завжди закріплено в законі, тобто є правовим;

– принципи діяльності поліції завжди мають відображати її гуманізм.

Проблематика дотримання законності та верховенства права є наскрізною в українській філософсько-правовій думці різних епох, складовою якої є визнання природних невідчужуваних прав людини та народу в цілому. Зазначене зумовлено, передусім, природою самої людини, її світосприйняттям, природою людського буття та рівнем розвитку людської цивілізації.

Характеризуючи верховенство права та законності, Т. Шевченко писав, – це «праведний закон», який може з'явитися лише разом із власним українським Вашингтоном. Якість законів: справедливість змісту, відповідність принципів передбачуваності, пропорційності інтересів людини та суспільства, домірності тощо – важлива передумова реалізації принципу верховенства права. Для Т. Шевченка саме справедливість закону є найважливішою характеристикою, яка визначає гідне життя людини і вільне життя народу [1, с. 226].

Реальне та ефективне забезпечення принципів верховенства права та законності неможливе без позитивної діяльності держави, без юридичного інструментарію чинних правових норм. Так, законність та верховенство права являючись фундаментальними правовими принципами знайшли відображення у чинному законодавстві України, яке врегульовує діяльність Національної поліції України, зокрема:

- у ст. 8 Закону України «Про Національну поліцію» передбачено, що: «Поліція діє виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України. Поліцейському заборонено виконувати злочинні чи явно незаконні розпорядження та накази. Накази, розпорядження та доручення вищих органів, керівників, посадових та службових осіб, службова, політична, економічна або інша доцільність не можуть бути підставою для порушення поліцейським Конституції та законів України»;

– ч. 1 ст. 6 Закону України «Про Національну поліцію» закріплює, що: «Поліція у своїй діяльності керується принципом верховенства права,

відповідно до якого людина, її права та свободи визнаються найвищими цінностями та визначають зміст і спрямованість діяльності держави».

Більшість вчених вважають, що основне призначення принципу верховенства права полягає у забезпеченні свободи і прав людини, насамперед, у її відносинах з державною владою та її органами. У західній правовій теорії і практиці принцип верховенства права традиційно ототожнюється переважно з верховенством фундаментальних прав людини [5, с. 34].

Отже, заснована на дотриманні принципів законності та верховенства права, діяльність працівників Національної поліції сприяє забезпеченню реалізації прав і свобод людини та громадянина. Зазначене є показником того, що закон у державі має вищу юридичну силу.

Зазначена діяльність працівників Національної поліції носить публічний характер та ототожнюється громадянами з діями самої влади і є показником того, наскільки держава забезпечує законні права та свободи своїх громадян.

Література:

1. Градова В.Г. Відображення ідеї верховенства права в українській правовій традиції XIX – початку XX століття / В.Г. Градова // Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. – 2011. – № 6. с. 223 – 231.
2. Денисюк Д.С. Принципи діяльності національної поліції України теорія та практика реалізації / Д. С. Денисюк // Митна справа. – 2015. – № 5 (101). – с. 63 – 68.
3. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
4. Передерій О.С. Особливості правового статусу Національної поліції в Україні (теоретико-правовий аспект) / О.С. Передерій, Є.І. Григоренко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія : Право. – 2015. – Вип. 20. – с. 35 – 38.
5. Серьогін С.В. Проблемні юридико-філологічні аспекти застосування понять «право» й «закон» в українській правовій доктрині та в контексті принципу верховенства права: монографія / С.В. Серьогін. – Дніпропетровськ: Видавництво «Грані», 2012. – 92 с.